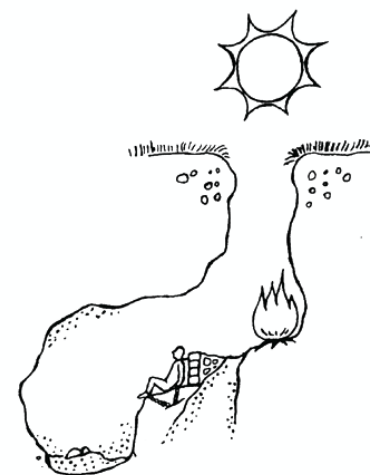
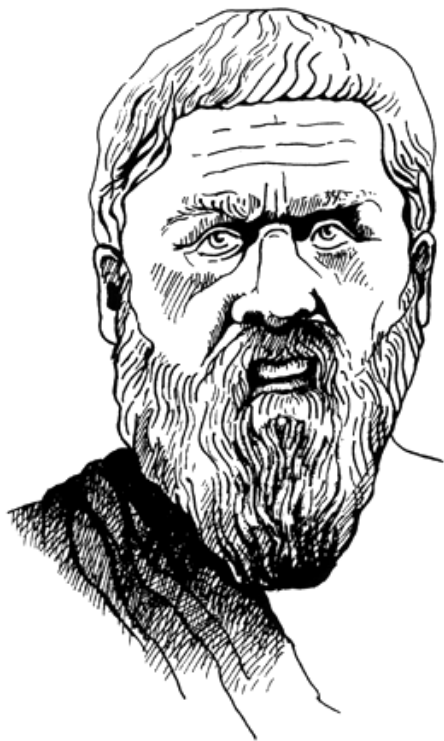

Platon (427–347 eKr.)

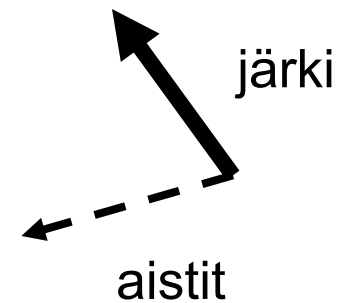
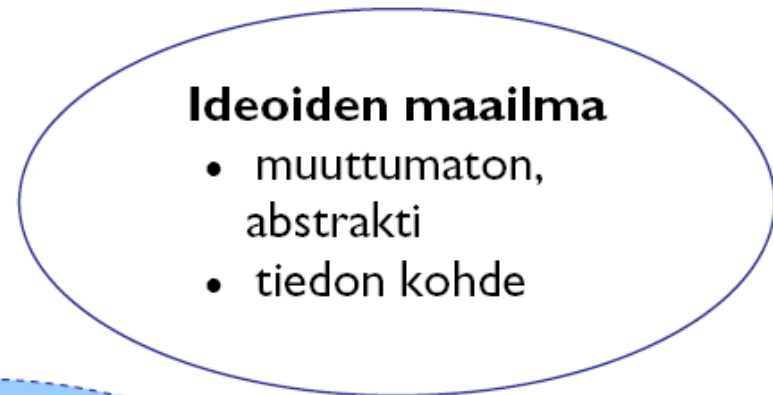
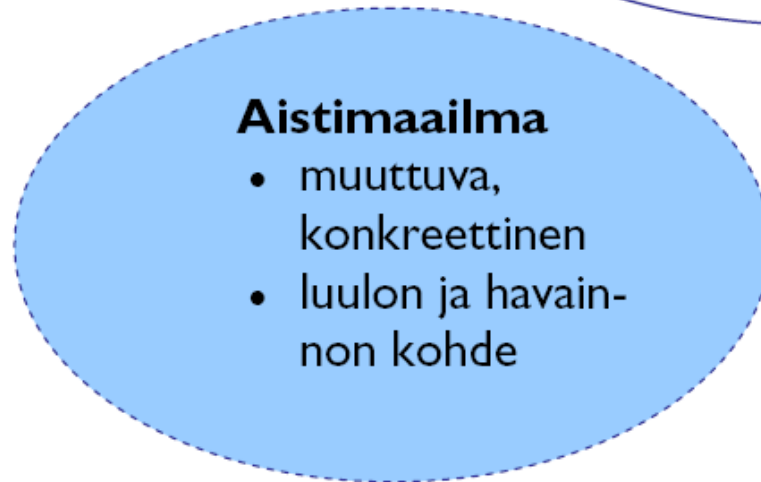
Platonin luolavertaus

Platonin ontologia: ideaoppi

- Kahden tason malli

IDEALISMI

- ideat erillisessä maailmassa
- aistimaailman oliot saavat ominaisuutensa (esim. ihmisuus, punaisuus) osallistumalla ideoihin, jäljittelemällä niitä

Platonin ideaopin vaikutuksia länsimaiseen kulttuuriin

- pyrkimys järjellisyteen ja käsitteellisyteen

RATIONALISMI

**”Jokainen matemaatikko
on platonikko,
tietoisesti tai tiedostamatta”
- matemaatikko Fraenkel -**

- malli täydellisestä ja tavoiteltavasta
  - esim. totuus, hyvyys, kauneus
- kaksinaisajattelu **DUALISMI**
  - jumalat – ihmiset
  - sielu – ruumis
  - esine – kuva
  - hyvä – paha

Miten Platonin ontologia näkyy oheisessa virressä (VK629:1-4)?

1. Oi riemun rikkautta
ylhäällä taivaassa,
oi ihmekirkkautta,
iloa ikuista!
Ei sitä ihmismieli
voi koskaan käsittää.
Ei kertoa voi kieli,
ei sanat selittää.

2. Kuin synkän syksyn säällä
on vähän valoa,
niin hämärästi täällä
tiedämme taivaasta.
On juhlariemu taivaan
salattu ajassa.
Se siintää tänne vaivaan
kuin kuvastimesta.

3. Vaan joutuu muuttohetki,
pois meidät korjataan,
ja päättyy mainen retki,
pääsemme kunniaan.
Niin luona Herran hyvän
vapaina vaivoista
me saamme rauhan syvän,
kiitämme voitosta.

4. Kiitosta taivas raikuu,
riemua uusi maa.
Enkelten laulu kaikuu
Jumalan kunniaan.
Karitsa synnin voitti,
löi vallat kuoleman.
Ikuinen valo koitti
ja rauha Jumalan.